

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Солодов Владислав

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імена академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник:

Кочмар Діана

*кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Сучасні дослідження та наукові досягнення як вітчизняних, так і зарубіжних учених підтверджують, що цифрові технології відіграють важливу роль в освітньому процесі, оскільки вони здатні змінювати можливості пізнання та формувати нові способи мислення. За відсутності цих технологій учень не зможе повною мірою реалізувати свій потенціал у житті. Тому очевидно, що для розвитку такої особистості необхідно створити сучасне освітнє середовище, яке буде інноваційним і орієнтованим на інформаційно-цифрові технології.

Цифрові технології сучасності інтегрують у собі широкий спектр функцій, серед яких важливе місце посідає контроль і оцінювання результатів навчальної діяльності.

Контроль в освітньому процесі передбачає виявлення, встановлення та оцінювання рівня знань учнів. Це включає визначення обсягу, якості й глибини засвоєння навчального матеріалу, а також виявлення досягнень і прогалин як окремих учнів, так і всього класу загалом. Це дозволяє своєчасно вносити корективи в освітній процес, удосконалювати його зміст, методи й форми організації навчання.

Однією з невід'ємних складових контролю є перевірка, основним завданням якої є виявлення рівня знань, умінь і навичок учнів шляхом їх порівняння із вимогами чинних навчальних програм. У такому випадку контроль виконує функцію оцінювання, фінальним етапом якого є виставлення вчителем відповідної оцінки.

Контроль виступає органічною частиною освітнього процесу і слугує не лише засобом перевірки знань, але й інструментом управління, корекції навчальних досягнень та стимулювання пізнавальної активності учнів. Крім того, контроль має важливе виховне значення: систематичний і грамотно організований контроль сприяє розвитку в учнів пізнавального інтересу, формує такі риси характеру, як відповідальність, цілеспрямованість, здатність до подолання труднощів і самостійність.

Актуальним сьогодні є впровадження формувального оцінювання. Формувальне оцінювання (formative assessment), «оцінка навчання» – проміжне оцінювання, яке допомагає направляти процес навчання (іншими словами, формує цей процес), вказуючи, що саме здобувачі освіти не зрозуміли, що їм потрібно повторити, і чи готові вони перейти до наступного етапу навчальної діяльності [3]. Інструментами формувального оцінювання можуть виступати: портфоліо навчальних досягнень, різноманітні проекти, методи проблемного навчання, різні форми змішаного навчання, цифрові сервіси, ігрові технології [1, с. 39].

Формувальне оцінювання є важливим компонентом сучасного освітнього процесу, оскільки воно орієнтоване на підтримку учнів у досягненні навчальних цілей і сприяє покращенню результатів навчання. Цей підхід сприяє розвитку в учнів критичних навичок самостійного навчання, що є основою для реалізації концепції освіти протягом життя. Формувальне оцінювання, яке ґрунтується на чітко визначених цілях та критеріях, дозволяє учням отримувати конструктивний зворотний зв'язок.

Процес формувального оцінювання також активно залучає до взаємодії учня, вчителя і батьків. Для вчителів формувальне оцінювання є потужним інструментом для індивідуалізації навчання та коригування навчальних стратегій відповідно до потреб кожного учня. Техніки формувального оцінювання забезпечують учителям можливість більш гнучко адаптувати зміст і методи навчання, що сприяє максимальному розвитку учнів і покращенню результатів їхньої навчальної діяльності [2].

Сучасні цифрові платформи відкривають нові можливості для реалізації формувального оцінювання. Вони забезпечують інтерактивний зворотний зв'язок і допомагають учням отримувати оперативні результати своїх досягнень, що є ключовим елементом формувального підходу. Розглянемо деякі із них.

Quizlet – платформа для створення флешкарток, тестів і тренувальних вправ, яка допомагає учням вивчати нову лексику та самостійно перевіряти свої знання у форматі інтерактивних тестів та ігор.

Kahoot! – інтерактивна платформа для створення вікторин, яка дозволяє в ігровій формі перевірити рівень знань лексики. Ідеально підходить як для індивідуального навчання, так і для роботи в групах.

Wordwall – ресурс для створення інтерактивних завдань, таких як кросворди, вікторини, ігри на співставлення слів та значень.

Quizizz – онлайн-платформа для створення тестів у форматі гри. Учитель може створювати завдання на переклад слів, вибір правильного синоніма, визначення значення тощо.

Google Forms – інструмент, який вчитель може використовувати для створення власних онлайн-тестів на перевірку засвоєння лексики з миттєвим оцінюванням результатів.

Typeform – платформа для створення інтерактивних форм та опитувань. Відрізняється стильним дизайном та можливістю додавання мультимедійного контенту.

За допомогою таких платформ вчителі можуть створювати тести, квізи, опитування та інші інтерактивні завдання, що дозволяють швидко і точно визначити рівень засвоєння матеріалу, виявити проблемні моменти та надати учням рекомендації для подальшого навчання. Однією з переваг цифрових платформ є можливість надання швидкого та конструктивного зворотного зв'язку, що є важливим для процесу формувального оцінювання.

Однак, незважаючи на значний потенціал цифрових платформ для реалізації формувального оцінювання, існують і певні виклики. Один з них полягає в необхідності навчання вчителів ефективно використовувати ці інструменти. Це вимагає часу та ресурсів для професійного розвитку педагогів, а також адаптації навчальних програм до використання новітніх технологій. Крім того, існують технічні обмеження, такі як нестабільний доступ до інтернету або різниця в рівні технічної підготовленості учнів та вчителів.

Таким чином, сучасні цифрові платформи забезпечують ефективне впровадження елементів формувального оцінювання, надають вчителям інструменти для моніторингу освітнього процесу та надання індивідуального зворотного зв'язку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Генсерук Г. Р., Громяк М. І. Застосування цифрових технологій для формувального оцінювання в процесі підготовки майбутніх учителів. *Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції учителів фізики та хімії «Підготовка майбутніх біології та природничих наук в контексті вимог Нової української школи»*. 2020. С. 38-40.
2. Що таке формувальне оцінювання, чому воно потрібне учням і які основні виклики. *Нова українська школа. Вебресурс НУШ*. URL: <https://nus.org.ua/2021/06/10/shho-take-formuvalne-otsinyuvannya->

[chomu-vono-potribne-uchnyam-i-yaki-osnovni-vyklyky/](#) (дата звернення: 28.04.2025).

3. UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. URL: <https://en.unesco.org/themes/ict-eduction/competency-framework-teachers-oer> (дата звернення: 26.04.25).